

Iz 49,1-6

Na slávnosť Narodenia sv. Jána Krstiteľa tvorí starozákonné čítanie druhá zo štyroch piesní, prostredníctvom ktorých Deutero-Izaiáš postupne skladá a osvetľuje tajomný obraz Pánovho služobníka. Pre nás kresťanov je Pánovým služobníkom par excellence Ježiš Kristus, ale zostavovatelia lekciónára vhodne priradili Izaiášov text k dnešnej slávnosti, pretože v ňom čitateľ Písma môže nájsť niečo z duchovného profilu Ježišovho predchodcu.

V prvej piesni hovoril o svojom služobníkovi Boh. V tejto druhej piesni sa predstavuje sám služobník. Spomína si na svoje povolanie, no nekrúži egoisticky okolo seba, lež upriamuje pozornosť na Pána, ktorý ho povolal. Boha dáva do popredia aj pri poukázaní na svoju výzbroj, ktorou sú ústa. Ústa, resp. výrečnosť si nevytvoril vlastnými silami, ale bol obdarovaný a formovaný Bohom. Podobne ani Ján nebude počas svojho pôsobenia viazať poslucháčov na seba, ale pravdivo a s pokorou ich odkáže na *silnejšieho* ako je on (Lk 3,16).

Slovami „*Pán ma z matkinho lona povolal, už v živote mojej matky myslel na moje meno*“ (v. 1) služobník vyjadruje, že jeho povolanie sa zrodilo skôr ako on sám. Aj o Jánovom povolaní hovorí Boh Zachariášovi prostredníctvom anjela ešte pred jeho počatím (Lk 1,13n). Poslaním služobníka a zároveň Jánovým poslaním bude priviesť Izrael k Bohu (Iz 49,5; Lk 1,16). V závere Izaiášovej piesne dostáva služobník meno „*svetlo národov*“ (v. 6), ktorým je vyjadrená jeho nová identita, spojená s rozšíreným poslaním. Boh sa chce svojou spásou dotknúť celého sveta. Ale to už je oblasť, do ktorej Ján Krstiteľ priamo nevstúpil.

Sk 13,22-26

Pavol počas prvej misijnej cesty prichádza do Antiochie v Pizídii a v miestnej synagóge istú sobotu prednáša svoju prvú veľkú kázeň. Časť z nej obsahuje druhé liturgické čítanie dnešnej slávnosti. V niekoľkých riadkoch sú skoncentrované dejiny spásy počnúc Egyptom až po Dávida a jeho potomstvo. Bezprostredne po ohlásení Spasiteľa Ježiša (v. 23) apoštol poukáže na postavu Jána, ktorý je v zhode s evanjeliami predstavený ako Ježišov predchodca a vyzdvihne dve skutočnosti.

Ján hlásal *krst pokánia* (v. 24). Pokánie (gr. *metanoia*) je v prvom rade zmena zmysľania, ktorá zvyčajne predchádza zmenu konania. Ján k tejto premene, či obnove myslenia požíval *všetok izraelský ľud* (v. 24). Podľa Jána mal byť každý Izraelita pokrstený, čiže ponorený do nového myslenia. Môžeme teda usudzovať, že nešlo len o vykonanie nejakého obradu, ale cieľom bolo dosiahnuť to, čo vonkajší úkon naznačoval – novú kvalitu života založenú na obnovenom vzťahu s Bohom.

Lukáš v našom úryvku zo Skutkov apoštolov, rovnako ako vo svojom evanjeliu (Lk 3,16), ústami samotného Jána ilustruje rozdiel medzi Ježišom a jeho predchodcom; Ján sa ani zďaleka nemôže a nechce porovnávať s tým, ktorý prichádza po ňom a ktorému nie je *hoden rozviazať obuv na nohách* (v. 25). Ján plnil dôležitú úlohu a *hlásal* krst pokánia, ale až Ježiš

prinesol nový život. To je Jánov testament – jeho odkaz pre nás –, aby sme žili pred Bohom v pokore.

Lk 1,57-66.80

Evanjelium dnešnej slávnosti nás privádza bezprostredne k narodeniu Jána Krstiteľa, aj keď samotné narodenie sa vlastne vôbec neopisuje, iba stručne konštatuje. Zo štyroch kanonických evanjelií ho spomína jedine Lukáš, ktorý v prvých dvoch kapitolách stavia vedľa seba Ježiša a Jána Krstiteľa s cieľom ukázať Ježiša ako väčšieho, než je Ján.

V úvode perikopy čítame, že *Alžbete nadišiel čas pôrodu* (v. 57). Grécky text presnejšie hovorí, že *Alžbete sa naplnil čas pôrodu*. Slovesom *naplniť* dáva Lukáš opisovanej udalosti teologický rozmer. Jánovo narodenie nie je náhodné a takto sa môžeme pozeráť na zrod každého človeka. Nikto neprichádza na svet zo slepej náhody, ale z lásky – konkrétne z lásky Boha. Ludský život je od začiatku starostlivo zapísaný v Božích plánoch. Starozákonný žalmista túto pravdu vyjadril v nádhernej modlitbe: *„Tvoje oči ma videli, keď som ešte nebol stvárnený, a v tvojej knihe boli zapísané všetky moje dni, len pomyselné, lebo som ešte ani jeden neprežil.“* (Ž 139,16).

Podrobnosti Jánovho narodenia zostávajú očiam a ušiam adresátov evanjelia skryté. Dôraz sa kladie na reakcie susedov a príbuzných. Príchod dieťaťa správne chápali ako prejav Pánovho milosrdenstva a radovali sa s Alžbetou. Ich radosť je naplnením slova, ktoré povedal anjel Zachariášovi pri zvestovaní: *„jeho narodenie poteší mnohých“* (Lk 1,14). Až potiaľ boli reakcie okolia pozitívne. Zápletka sa odohrala v deň obriezky, keď chceli dať dieťaťu meno. Susedia a príbuzní mali vlastnú tradičnú predstavu, ale Zachariáš a Alžbeta prekročili hranice tradície a obaja vstúpili do priestoru milosti. Osvojili si Božiu predstavu a zhodne dali svojmu dieťaťu meno, ktoré mu vybral sám Boh (Ján = Jahve sa zmiloval).

Jozef Kohút

Foto: Františka Čáčková, OSF

Publikované v spolupráci s [Katolíckym biblickým dielom na Slovensku](#).

The post [Komentár k biblickým čítaniam – Slávnosť Narodenia svätého Jána Krstiteľa](#) appeared first on [Zasvätený život](#).

(Zamyslenie zo stránky [zasvatenyzivot.sk](#).)